

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ			
ОП. ЈЕД.	БРОЈ	ПРИЛОГ	СТАЊА
02	125		

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Одлуком Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу, бр. 8/18-01-009/16-031 од 27.12.2016. године именована је Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање доцент за ужу грађанско-правну научну област на Правном факултету Универзитета у Нишу, у саставу: 1) Проф. др Душица Палачковић, редовна професорка Правног факултета у Крагујевцу; 2) Проф. др Невена Петрушић, редовна професорка Правног факултета у Нишу и 3) Проф. др Мирослав Лазић, редовни професор Правног факултета у Нишу.

Комисија је прегледала конкурсни материјал и Изборном већу Правног факултета Универзитета у Нишу подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Подаци о конкурсy

На конкурс за избор једног наставника у звање доцент за ужу грађанскоправну научну област, објављеном у „Сл. гласнику РС“ бр. 93/2016 од 18.11.2016. године, пријавила се др Анђелија Тасић, асистенткиња Правног факултета Универзитета у Нишу.

Комисија је утврдила да је кандидаткиња поднела сва потребна документа предвиђена релевантним прописима и конкурсом.

2. Подаци о кандидаткињи

2.1. Основни биографски подаци

Др Анђелија Тасић рођена је 6. априла 1984. године у Нишу, где је завршила основну школу и гимназију. Правни факултет у Нишу уписала је школске 2003/04. године, а дипломирала је 2007. По дипломирању, засновала је радни однос на Правном факултету у Нишу, на коме и сада ради.

2.2. Стручна биографија

2.2.1. Основне студије

Кандидаткиња др Анђелија Тасић завршила је основне студије у року, са просечном оценом 9,68, као најбоља студенткиња своје генерације. У току студија добила је награду као најбољи дипломирани студент Правног факултета Универзитета у Нишу за 2007. годину, стипендију САНУ за област права, стипендију Фондације за развој научног и уметничког подмлатка и стипендије града Ниша и Републике Србије за период 2004 - 2006. године, као и Повељу општине Нишка Бања за изузетан напредак у студирању.

2.2.2. Докторске студије

Докторске академске студије права, грађанскоправни смер, кандидаткиња др Анђелија Тасић уписала је 2008. године. На докторским студијама положила је приступни испит, одбранила приступни рад и са високим оценама положила све испите предвиђене студијским програмом докторских академских студија права на Правном факултету у Нишу, и то: Методологију научно-истраживачког рада, Облигационо право, Грађанско процесно право, Наследно право, Породично право и Вансудско решавање спорова.

Одлуком научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу број 8/18-01-001/13-005 од 9.1.2013. године одобрена јој је тема докторске дисертације „Поступак у парницама за заштиту од дискриминације“.

Докторску дисертацију „Поступак у парницама за заштиту од дискриминације“ Анђелија Тасић одбранила је 2. новембра 2016. године на Правном факултету у Нишу, пред комисијом у саставу: проф. др Душица Палачковић, редовна професорка Правног факултета у Крагујевцу, проф. др Невена Петрушић, редовна професорка Правног факултета у Нишу (менторка), проф. др Мирослав Лазић, редовни професор Правног факултета у Нишу и проф. др Дејан Јанићијевић, ванредни професор Правног факултета у Нишу.

2.2.3. Подаци о професионалној каријери

Своју професионалну каријеру др Анђелија Тасић започела је 16. септембра 2008. године на Правном факултету у Нишу (одлука 01-1419/7-2008), избором у звање сарадника у настави за ужу грађанско-правну научну област. Уговор о раду продужен је 16. септембра 2009. на период од годину дана (одлука 01-2902/12). У звање асистента за ужу грађанско-правну научну област изабрана је септембра 2010. године (одлука 01-2478/9-2010), а реизабрана 2013. године (одлука 01-603/4).

2.2.4. Наставни рад

Од заснивања радног односа, Анђелија Тасић је самостално изводила вежбе и индивидуалне и групне консултације са студентима из предмета Грађанско процесно

право, Права детета, Клиничко правничко образовање, Правне студије рода и Увод у грађанско право и Стварно право.

2.2.5. Стручно усавршавање

Поред едукације и стицања академских звања у формалном образовном систему, своја правничка знања и педагошке способности др Анђелија Тасић унапређивала је кроз разноврсне курсеве и факултативне едукативне програме на образовним и другим институцијама.

Још у току основних студија права завршила је низ курсева, семинара и летњих школа: регионални курс из Међународног хуманитарног права, одржан у Београду 2006, Летњу школу „Увод у енергетско право“, одржану у Салзбургу, семинар „Локална симулација међународног преговарања“, одржан у Нишу 2006. године, Клинички програм обуке за заштиту права жена, одржан на Правном факултету у Нишу током 2007. године и др, као и пратећи семинар „Правна клиника за заштиту права жена – искуства, изазови и перспективе“.

И у току докторских студија успешно је завршила неколико семинара и курсева: „Основну обуку за медијаторе“, 2016, Ниш, Србија, Партнери за демократске промене Србија; “Building European Rules of Civil Procedure“, 2015, Trier, Germany, ERA; “Current Reflections on EU Antidiscrimination Law“, 2013, Trier, Germany, ERA; “Mediation and Other Methods to Foster Democratic Dialogue“, летња школа 2010, Будимпешта, Мађарска, CEU, Budapest, Hungary; Benjamin N. Cardozo School of Law, New York and Hamline University School of Law, Minnesota; “Teaching Law, Human Rights and Ethics” Летња школа 2009, CEU, Будимпешта, Мађарска, Public Interest Law Institute (PILI) у сарадњи са Columbia Law School, 6 – 11 јул. 2009; Семинар: Развој правне клинике, Нови Сад, Србија, Правни факултет Нови Сад и PILI, 10 – 11. децембар 2008; Правне клинике у Србији – универзитетски програми, Country Club Babe, Србија, OSCE, 14 – 15. новембар 2008.

Анђелија Тасић такмичила се на националним и међународним такмичењима из области Међународног хуманитарног права – учествовала је на 6. националном такмичењу одржаном у Новом Саду, априла 2007. године (чланица победничког тима) и 20. међународном такмичењу *Jean-Pictet*, одржаном у Швајцарској априла 2008. године.

Кандидаткиња одлично говори, чита и пише на енглеском и немачком језику. Обучена је за рад на рачунару, који свакодневно користи у свом раду.

2.2.6. Допринос академској и широј друштвеној заједници

Током досадашње професионалне каријере на Правном факултету др Анђелија Тасић је учествовала у раду више комисија и стручних тела Правног факултета у Нишу. Била је, између осталог, чланица Комисије за праћење и унапређење студирања, Комисије за спровођење пријемног испита и Комисије за утврђивање испуњености

услова за издавање јавних исправа о завршетку студија студената Правног факултета у Нишу. Ове дужности обављала је марљиво и савесно, поштујући рокове и процедуре.

У периоду од 2013 - 2016. године кандидаткиња др Анђелија Тасић била је техничка секретарка Центра за публикације Правног факултета у Нишу, а од 14.5.2016. је техничка секретарка Центра за правна и друштвена истраживања. Више пута била је секретарка Катедре за грађанскоправне науке, а последњи пут је изабрана на ову дужност 1.10.2015. коју и сада успешно обавља. У овом сегменту рада на факултету она је потврдила да раду приступа одговорно и професионално, поштујући правила добре праксе у академској заједници.

Веома су запажене активности др Анђелија Тасић на подстицању и припреми студената Правног факултета за учешће у различитим врстама такмичења у знању. Она је била тренер екипе Правног факултета која је освојила друго место на Националном такмичењу у области заштите животне средине одржаном на Правном факултету у Новом Саду, 8. маја 2010. године. Била је и котренер екипе Правног факултета на IV Регионалном такмичењу у симулацији суђења пред Европским судом за људска права одржаном 23 – 26. априла 2010. године у Ријеци (Хрватска), која је ушла у полуфинале. Такође, била је котренер и екипе Правног факултета на V Регионалном такмичењу у симулацији суђења пред Европским судом за људска права одржаном на Охриду (Македонија), 15 – 18. априла 2011. На овом такмичењу екипа коју је припремала освојила је прво место. Три године за редом, 2013, 2014. и 2015. године, била је тренер екипа Правног факултета у Нишу која је учествовала на Националном такмичењу у симулацији суђења из области заштите од дискриминације. На овом такмичењу тимови које је припремала 2014. и 2015. године освојили су прво место.

Значајно је и ангажовање кандидаткиње на припреми студената за дебату на тему „Дечи старости од 16 година треба дати право гласа“, којом је обележена Недеља студената Унверзитета у Нишу (март 2016).

Посебан допринос унапређењу образовања кандидаткиња је дала својим радом на Правној клиници за заштиту права жена у периоду 2010-2013. година, као и на Правној клиници за заштиту од дискриминације, на којој је и сада ангажована. Својим радом на Правној клиници она је допринела подизању свести шире јавности о проблему насиља у породици и повећању видљивости дискриминације, као негативне друштвене појаве.

3. Преглед научног и истраживачког рада

У току своје професионалне каријере, кандидаткиња др Анђелија Тасић написала је и објавила већи број научних и стручних радова, учествовала је на међународним и домаћим научним конференцијама и стручним скуповима, а била је ангажована и у научно-истраживачким пројектима националног значаја.

3.1. Објављени научни и стручни радови

3.1.1. Радови објављени до избора у звање асистент

1. *Систем бесплатне правне помоћи у Словенији* / Анђелија Адамовић, у: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова, књига 4/ уредник Невена Петрушић/ Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2008. – стр. 281 – 296.

2. *Ослобођење од претходног плаћања трошкова поступка* – пракса Општинског суда у Нишу у 2007. години/Анђелија Адамовић,

У: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова, књига 3/ уредник Невена Петрушић/ Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2009. – стр. 213 – 224.

3. *Осврт на одлуку Уставног суда Словеније U -I-146/07-34*/Анђелија Адамовић,

У: Зборник радова Правног факултета у Нишу / уредник Радмила Ковачевић – Куштримовић/ – Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2009. бр. 53 (2009), стр. 219 – 234.

Ови радови су били предмет анализе и оцене приликом избора у звање асистента.

3.1.2. Радови објављени након избора у звање асистент

3.1.2.1. Монографски радови

Поступак у парницама за заштиту од дискриминације, докторска дисертација, 2016, 403 стране. **M70**

3.1.2. 2. Чланци

1. *Тенденције у развоју ревизије у српском парничном процесном праву* / Анђелија Адамовић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу/ уредник Милан Петровић/ - Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2010. бр. 56 (2010), стр. 253 – 272. **M52**

2. *Лишење пословне способности – Србија у поступку пред Европским судом за људска права* / Анђелија Адамовић, у: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова, књига 5/ уредник Невена Петрушић/ Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2010. – стр. 225 – 237. **M44**

3. *Медијабилност еколошких спорова* / Анђелија Адамовић, у: Екологија и право, темски зборник радова са међународне научне конференције „Екологија и право“, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011. – стр. 427 – 445. **M44**

4. *Поступак у парницама за лишење родитељског права у пракси Основног суда у Нишу* / Анђелија Адамовић, у: Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова, књига 1/уредник Предраг Димитријевић/ Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2011. – стр. 517 – 538. **M44**

5. *Alternative dispute resolution in light of the Civile procedure act at the local level* / Anđeliја Adamović, u: *Facta universitatis. Series Law and Politics* / editor of series Nataša Stojanović. - Niš : Univerzitet, 2012. - Vol. 10, No 2 (2012), str. 157-169. **M53**

6. *Поступак у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације* / Анђелија Адамовић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу : тематски број. Медији и људска права. - Ниш : Правни факултет, 2012. - Бр. 61 (2012), стр. 497-515. **M52**

7. *Ревизија против пресуде – критички осврт на нова законска решења* / Анђелија Адамовић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2012. - Бр. 63 (2012), стр. 375-386. **M52**

8. *Инструменти за уједначавање судске праксе* / Анђелија Тасић, у: Правни живот: тематски број. Право и достојанство. – Београд : Удружење правника Србије, 2013 – Бр. 12, том 4 (2013), стр. 93-106. **M51**

9. *Трагови actio communi dividundo у српском поступку за развргнуће сувласничке заједнице* / Невена Петрушић, Анђелија Тасић, у: 1700 година Миланског едикта: зборник радова. - Ниш : Правни факултет Универзитета, 2013. - Стр. 131-152. **M44**

10. *Накнада нематеријалне штете у антидискриминационим парницама – коментар судске одлуке* / Анђелија Тасић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Бр. 66 (2014), стр. 295-308. **M51**

11. *Претходно испитивање тужбе (благовремено о благовремености)* / Анђелија Тасић, у: Усклађивање права Србије са правом ЕУ: тематски зборник радова / главни и одговорни уредник Мирослав Лазић. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Стр. 503-516. **M44**

12. *Процесни положај умешача у антидискриминационим парницама* / Анђелија Тасић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Бр. 68 (2014), стр. 425-442. **M51**

13. *Судска заштита од дискриминације групе лица* / Анђелија Тасић, у: Правни систем и заштита од дискриминације: зборник радова. Св. 1. - Косовска Митровица : Правни факултет, 2015. - Стр. 277-290. **M44**

14. *Забрана позивања на одговорност у антидискриминационом праву* / Анђелија Тасић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2015. - Бр. 70 (2015), стр. 981-992. **M51**

15. *Домети декларативне заштите или да ли је допуштена тужба за негативно утврђење повреде права личности?* / Анђелија Тасић, у: Људска права - између идеала и изазова садашњости: зборник радова. - Косовска Митровица : Правни факултет, 2016. - Стр. 165-176. **M44**

16. *Употреба доказа прибављених на незаконит начин у парничном поступку - европска перспектива* / Анђелија Тасић, у: Контрола у унутрашњем, међународном и праву Европске уније: зборник сажетака. - Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2016. - Стр. 144-145. **M33**

3.1.2.3. Друге публикације

Латинске изреке, правила и изрази из области цивилне процедуре / уреднице Невена Петрушић, Анђелија Адамовић. Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2012. – 59 стр, 18 см. ISBN 978-86-7148-158-8

3.2. Учесће на научним и стручним скуповима и конференцијама

Од избора у звање асистента, др Анђелија Тасић је са радовима учествовала на многим међународним и домаћим научним и стручним скуповима и конференцијама, и то:

1. Међународни научни скуп *Екологија и право*, Правни факултет у Нишу, 2011. године, са радом „Медијабилност еколошких спорова“

2. Скуп *The Milestones of Law in the Area of the Europe 2012*, Правни факултет Универзитета Comenius, Братислава, Словачка, април 2012.

3. Међународни научни скуп *Медији и људска права*, Правни факултет у Нишу, Србија, мај 2012. године, са радом „Поступак у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације“ .

4. Међународна научна конференција *1700 година Миланског едикта*, на Правном факултету у Нишу, мај 2013. године, са радом „Трагови *actio cottini dividito* у српском поступку за развргнуће сувласничке заједнице“ (коауторка Невена Петрушић).

5. Конгрес правника *Копаничка школа природног права*, Удружење правника Србије, Копаник, Србија, 12 - 17. децембар 2013. године, са радом „Инструменти за уједначавање судске праксе“.

6. Међународна научна конференција *Усклађивање права Србије са правом ЕУ*, Правни факултет у Нишу, мај 2014. године, са радом „Процесни положај умешача у антидискриминационим парницама“

7. Међународна научна конференција *Право у функцији заштите слабијих*, Правни факултет у Нишу, мај 2015. године, са радом „Забрана позивања на одговорност у антидискриминационом праву“.

8. Међународна научна конференција *Контрола у унутрашњем, међународном и праву ЕУ*, Правни факултет у Нишу, мај 2016. године, са радом „Употреба доказа прибављених на незаконит начин у парничном поступку – европска перспектива“ .

9. Научна конференција „Људска права између идеала и изазова садашњости“, на Правном факултету у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици, 2016. године, са радом „Домети декларативне заштите или да ли је допуштена тужба за негативно утврђење повреде права личности?“.

10. Округли сто „20 година Закона о наслеђивању“ на Правном факултету у Нишу, 2016. године, са радом „Поступак у парницама за поништај уговора о доживотном издржавању са освртом на праксу Основног суда у Нишу“

3.3. Рад у оквиру научно-истраживачких и других пројеката

У досадашњем периоду кандидаткиња др Анђелија Тасић учествовала је на неколико научно-истраживачких пројеката, и то:

1) „Пристап правосуђу - инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“ (бр. 149043Д), период 2008 –2010, који је реализовао Правни факултет Универзитета у Нишу, уз финансијску подршку Министарства науке и заштите животне средине;

2) „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“ (бр. 179046), период 2011 – данас, који реализује Правни факултет у Нишу, уз финансијску подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја;

3) „Усклађивање права Србије са правом Европске уније“, период 2013-2018. године, који финансира Правни факултет Универзитета у Нишу.

Кандидаткиња је учествовала и на другим пројектима у којима је Правни факултет Универзитета у Нишу био партнер, и то:

1) Пројекат „Права жртава насиља у породици – ка европским решењима“, који је реализован у оквиру *Правне клинике за заштиту права жена* (2010-2013 година), уз финансијску подршку Министарства спољних послова Краљевине Норвешке.

2) Пројекат „Правна клиника за заштиту од дискриминације“ (2016 - пројекат је у току), који се реализује на Правном факултету у Нишу, уз финансијску подршку Канцеларије Високог комесара Уједињених нација за људска права.

4. Приказ и анализа радова објављених након избора у звање асистента

4.1. Приказ и анализа монографског рада

Поступак у парницама за заштиту од дискриминације, докторска дисертација, 2016, 403 стране.

Овај рад монографског карактера садржи 403 стране, са укупно 814 фуснота библиографског и експликативног карактера. Текст дисертације систематизован је тако да, поред Увода и Закључка, има пет делова: Део први – Појам и врсте дискриминације, Део други – Нормативни оквир заштите од дискриминације, Део трећи – Облици правне заштите од дискриминације, Део четврти – Појам, основна начела и субјекти поступка у парницама за заштиту од дискриминације и Део пети – Ток поступка у парницама за заштиту од дискриминације.

У *Уводу* (стр. 17 - 24) су дефинисани предмет, циљ и методологија истраживања и изложен је сумарни приказ структуре дисертације. Најпре је указано на кључна обележја дискриминације као друштвене појаве, представљени подаци о распрострањености дискриминације у Србији и основни извори антидискрими-

национог права. Дат је преглед разноврсних облика заштите од дискриминације. Апострофирана је потреба да се на целовит и систематичан начин обраде и истраже супстанцијалне и процесне димензије грађанскоправне заштите од дискриминације, с теоријског и практичног аспекта. Објашњен је друштвени, теоријски и практични значај поступка у парницама за заштиту од дискриминације, као специфичног процесног метода који се примењује приликом одлучивања о захтевима за пружање грађанскоправне заштите од дискриминације.

Први део *Појам и врсте дискриминације* (стр. 25 - 71) подељен је на делове: Појам дискриминације, Облици дискриминације и Посебни облици дискриминације. Иако је предмет ове дисертације поступак у парницама за заштиту од дискриминације, било је нужно да кандидаткиња најпре критички анализира и компарира супстанцијална правила којима су у појединим антидискриминационим прописима дефинисани општи правни појам дискриминације и поједини посебни облици и случајеви дискриминације. На основу ове анализе прописа кандидаткиња је утврдила да су антидискриминационим законима појмови дискриминације различито дефинисани, уз употребу различитих термина и да су прописи неусклађени и неједначени, што доводи до правне несигурности. Поред тога, кандидаткиња је указала на неусклађеност законских дефиниција појединих облика дискриминације са дефиницијама садржаним у међународним уговорима и документима Европске уније. У овом делу рада кандидаткиња је, позивајући се на резултате спроведеног емпиријског истраживања, јасно показала да у правној пракси постоје тешкоће у препознавању и квалификацији случајева непосредне и посредне дискриминације.

Други део рада, *Нормативни оквир заштите од дискриминације* (стр. 73 - 145) посвећен је међународном и упоредном антидискриминационом праву, као и домаћим прописима о заштити од дискриминације. Систематизован је у три поглавља: Међународни правни оквир заштите од дискриминације, Упоредни преглед антидискриминационог законодавства и Домаћи правни оквир заштите од дискриминације.

У поглављу *Међународни правни оквир заштите од дискриминације* описан је развој антидискриминационог права на глобалном нивоу, од оснивања Уједињених нација до данас, и дат је преглед антидискриминационих прописа садржаних у најзначајнијим међународним уговорима о људским правима универзалног карактера.

У поглављу *Упоредноправни оквир антидискриминационог законодавства* описани су системи заштите од дискриминације у државама бивше СФРЈ, као и Аустрији, Немачкој и Француској, чије је законодавство било узор у нормативном обликовању домаће парничне процедуре.

Поглавље *Домаћи нормативни оквир заштите од дискриминације* садржи детаљни преглед антидискриминационих прописа, садржаних у Уставу Србије, општем и посебним антидискриминационим законима као и у законима којима се уређују поједине области друштвених односа, а који садрже антидискриминационе клаузуле.

Кандидаткиња је у овом поглављу објаснила и друштвени контекст и политичку климу која је пратила усвајање антидискриминационих прописа.

Трећи део докторске дисертације, под називом *Облици правне заштите од дискриминације* (стр. 147 - 163) састоји се од пет поглавља и садржи преглед различитих правних механизма намењених спречавању и заштити од дискриминације и кажњавању починилаца. У овом делу рада кандидаткиња је елаборирала циљеве и кључна обележја кривичноправне, прекршајноправне, уставноправне и грађанскоправне заштите од дискриминације, као и заштите коју пружа Повереник за заштиту равноправности. Пажња је посвећена и садржини и природи грађанскоправних захтева који припадају дискриминисаном лицу, имајући у виду њихов непосредни правозащитни циљ.

Четврти део, који носи назив *Појам, основна начела и субјекти поступка у парницама за заштиту од дискриминације* (стр. 165 - 244) обухвата седам већих целина: Дискриминациони спорови и методи за њихово решавање, Алтернативни методи за решавања дискриминационих спорова, Парница као метод за решавање дискриминационих спорова, Поступак у парницама за заштиту од дискриминације, Начела поступка у парницама за заштиту од дискриминације, Процесне претпоставке и Субјекти поступка.

У првој и другој целини Четвртог дела докторске дисертације кандидаткиња разматра појам, предмет и обележја дискриминационог спора и даје осврт на развитак алтернативних метода за решавање спорова уопште, са посебним освртом на предности и мане медијације у контексту антидискриминационих спорова. У трећој целини кандидаткиња је елаборирала антидискриминационе парнице, њихов циљ, предмет и садржину процесне делатности која се у њима предузима. Имајући у виду да теорија процесног права не нуди дефиницију антидискриминационих парница, кандидаткиња је у трећој целини понудила своју дефиницију овог појма. Анализирала је различите облике захтева за пресуду о којима суд мериторно одлучује у антидискриминационим парницама, као и друге правозащитне захтеве који су у функцији пружања заштите и сузбијања дискриминације у друштвеним односима.

Резултати истраживања кандидаткиње изложени су у одељку *Поступак у парницама за заштиту од дискриминације* представљају посебно вредан научни допринос у области антидискриминационог процесног права. У овом одељку кандидаткиња је елаборирала однос посебних правила о поступцима у антидискриминационим парницама садржаним у три антидискриминациона закона и њихов однос према правилима општег парничног поступка. Нарочити значај има сагледавање теоријских и практичних импликација начина решавања сукоба правних норми садржаних у посебним антидискриминационим законима, који је ауторка сагледала у контексту општих правих принципа *lex specialis derogat legi generali* и *lex posterior derogat legi prior*, указујући и на могућност примене правила које иде у користи дискриминисаног лица.

Кандидаткиња је одговарајућу пажњу посветила и процесним начелима указујући на проблеме који се у пракси јављају у примени ових начела. Предмет пажње су и бројне процесне претпоставке од којих зависи допуштеност пружања правне заштите у антидискриминационим парницама, које су обрађене на целовит и систематичан начин.

У поглављу *Субјекти поступка*, кандидаткиња је размотрила кључна питања која се тичу суда, као једног од субјеката антидискриминационих парница. Истражила је теоријске и практичне димензије стварне, месне и међународне надлежности домаћег суда. Поред тога, детаљно је анализирала све процесне институте које се тичу странака у поступку: страначку, парничну и постулатиону способност странака, заступање странака, активну и пасивну процесну легитимацију, супарничарство и мешање трећих лица у антидискриминациону парницу.

Пети део рада, *Ток поступка у парницама за заштиту од дискриминације* (стр. 245 - 345) посвећен је стадијумима поступка у антидискриминационим парницама и процесним радњама и институтима који се јављају у појединим стадијумима поступка. Кандидаткиња је резултате истраживања систематизовала у 21 поглавље, чији редослед следи типични развој поступка, од његовог покретања до правноснажног окончања. У овом делу рада, који је резултат теоријског и емпиријског истраживања, критички су сагледана и обрађена најзначајнија питања која се тичу спровођења поступка за заштиту од дискриминације. Посебан допринос даљем унапређењу антидискриминационе судске праксе имају критичке опсервације кандидаткиње у погледу тумачења и практичне примене прописа који су недовољно јасни и међусобно неусклађени, а решења *de lege ferenda* која је кандидаткиња у овом делу рада понудила могу бити од користи законодавцу у предстојећој реформи антидискриминационог права.

У делу рада под насловом *Закључак*, кандидаткиња је сумирала резултате својих теоријских и емпиријских истраживања и изнела научно утемељене предлоге за унапређење законских решења у циљу пружања делотворније и ефикасније грађанскоправне заштите од дискриминације.

Докторска дисертације садржи и два прилога – студију једног случаја и *Упитник судовима*, који је послужио као инструмент за прикупљање података из праксе.

4.2. Приказ и анализа чланака

1. *Тенденције у развоју ревизије у српском парничном процесном праву* / Анђелија Адамовић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу / уредник Милан Петровић / - Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2010. бр. 56 (2010), стр. 253 – 272.

Ревизија против пресуде јесте правни лек чије се место у систему правних лекова значајно мењало. У првом делу рада ауторка је елелиборирала обележја ревизије, сагледавајући је у историјској ретроспективи. Други, централни део рада посвећен је савременим тенденцијама у нормативном обликовању ревизије као ванредног правног

лека, при чему је посебна пажња посвећена решењима садржаним у Закону о изменама и допунама Закона о парничном поступку из 2009. године којима је овај правни лек у извесној мери трансформисан. Ауторка је критички сагледала понуђена законска решења, у контексту правнополитичких циљева којима ревизија служи. Посебно су значајне критичке опсервације ставова које је у погледу допуштености ревизије заузео Врховни касациони суд.

2. *Лишење пословне способности – Србија у поступку пред Европским судом за људска права* / Анђелија Адамовић, у: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова, књига 5/ уредник Невена Петрушић/ Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2010. – стр. 225 – 237.

У овом раду ауторка је анализирао пресуду Европског суда за људска права против Републике Србије донетој у предмету *Salontaji-Drobniak v. Serbia* (представка бр. 36500/05) поводом лишења пословне способности подносиоца представке. Приказане су околности спорне правне ствари, поступак пред националним судом и ЕСЉП, као и национални и међународни прописи од значаја за ову правну ствар. Такође, дат је и критички осврт на одлуку Суда а у циљу унапређења постојећег стања у законодавству и судској пракси.

3. *Медијабилност еколошких спорова* / Анђелија Адамовић, у: Екологија и право, тематски зборник радова са међународне научне конференције „Екологија и право“, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011. – стр. 427 – 445.

Ауторка се у раду бави разматрањем могућности примене медијације на спорове из области заштите животне средине. Широки круг заинтересованих учесника, потреба за заштитом јавног интереса и мноштво спорних питања која се приликом решавања ових спорова појављују, само су неки од разлога због којих се медијација у овој области сматра посебном врстом медијације. У раду је предочена могућност примене медијације у светлу постојећих начела и већ устављених правила. Исто тако, указано је на нужна одступања од стандардних правила у циљу лакше и шире примене медијације у еколошким споровима. Ауторка је анализирао примењивост домаћих правних прописа, пре свих Закона о посредовању – медијацији, на спорове из области заштите животне средине.

4. *Поступак у парницама за лишење родитељског права у пракси Основног суда у Нишу* / Анђелија Адамовић, у: Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова, књига 1/уредник Предраг Димитријевић/ Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2011. – стр. 517 – 538.

У првом делу рада ауторка се бави нормативном и теоријском анализом материјалних и процесних одредаба о лишењу родитељског права, као и разматрањем начина за унапређење постојећег законског оквира. У другом делу рада представљени су и анализирани резултати емпиријског истраживања које је обухватило правноснажно окончане предмете Основног суда у Нишу у поступцима за делимично и потпуно лишење родитељског права у периоду 2005–2011. година. Циљ овог истраживања био је да се утврде разлози из којих у пракси долази до лишења родитељског права и укаже на тешкоће које у овим поступцима настају, али и на потенцијалне начине за њихово превазилажење.

5. *Alternative dispute resolution in light of the Civile procedure act at the local level* / Anđeliја Adamović, u: *Facta universitatis. Series Law and Politics* / editor of series Nataša Stojanović. - Niš : Univerzitet, 2012. - Vol. 10, No 2 (2012), str. 157-169.

У овом раду ауторка анализира одредбе Закона о парничном поступку из 2011. године о споразумном (мирном) решавања спорова. Поред законом прокламованог, начела о мирном решавању спорова који је био прокламован и ранијим законима, Закон о парничном поступку из 2011. године садржи нови члан којим се конкретизује ово начело и уводи обавезан покушај мирног решавања спорова између потенцијалног тужиоца, физичког или правног лица и потенцијалног туженог, Републике Србије, јединице територијалне аутономије или локалне самоуправе. Ауторка је критички анализирала ново законско решење, сагледавајући га у светлу општих принципа који важе у домену споразумног решавања спорова. Посебну пажњу посветила је положају потенцијалних парничних странака и њиховом међусобном односу, уз указивање на негативне последице које актуелни законски режим изазива. У том контексту, ауторка је понудила могуће алтернативе, које је ваљано аргументовала.

6. *Поступак у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације* / Анђелија Адамовић, у: *Зборник радова Правног факултета у Нишу : тематски број. Медији и људска права.* - Ниш : Правни факултет, 2012. - Бр. 61 (2012), стр. 497-515.

Ауторка у раду обрађује посебан парнични поступак за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације. Извршила је компарацију овог посебног парничног поступка са општим парничним поступком и указала на специфична законска правила којима је он дизајниран Законом о јавном информисању. Анализирана су спорна питања у судској пракси, али су, исто тако, антиципирана и питања која се могу јавити као спорна, а тичу се субјеката поступка, примене правила о терету доказивања и правила о правним лековима.

7. *Ревизија против пресуде – критички осврт на нова законска решења* / Анђелија Адамовић, у: *Зборник радова Правног факултета у Нишу.* - Ниш : Правни факултет, 2012. - Бр. 63 (2012), стр. 375-386.

Предмет овог рада су нова законска решења о ревизији против пресуде и ставови Врховног касационог суда у погледу појединих услова за допуштеност ревизије. Ауторка је посебну пажњу посветила проблему који је везан за допуштеност ревизије у парницама поводом неимовинских спорова, као и проблему који се тиче субјеката овлашћених на изјављивање ревизије. Значајна су и истраживања практичних импликација које изазива примена правила о обавезном адвокатском заступању, у актуелном правном и друштвеном контексту. Такође, ауторка је у раду одговарајућу пажњу посветила је и новим законским правилима о разлозима за изјављивање ревизије и специфичностима које се тичу посебне ревизије као супсидијарног вида ревизије, указујући на ефекте и домете овог правног лека.

8. *Инструменти за уједначавање судске праксе* / Анђелија Тасић, у: *Правни живот : тематски број. Право и достојанство.* – Београд : Удружење правника Србије, 2013 – Бр. 12, том 4 (2013), стр. 93-106.

У овом раду ауторка научно елаборира решавање спорног правног питања, ревизију и начелне ставове Врховног касационог суда – три кључна института којима се у правном систему Србије обезбеђује уједначавање судске праксе у области цивилног и цивилног процесног права права. Ауторка је сваки институт сагледала с аспекта његовог могућег утицаја на уједначавање судске праксе и остваривање начела

правне сигурности, као једног од општих и основних правних начела. Коначан закључак ауторке, који је научно утемељен и ваљано аргументован, јесте да постојећи нормативни оквир не обезбеђује оптималне услове за уједначавање судске праксе, те да оно зависи од утицаја који појединачне одлуке виших судова имају на рад нижестепених судова.

9. *Трагови actio communi dividundo у српском поступку за развргнуће сувласничке заједнице* / Невена Петрушић, Анђелија Тасић, у: 1700 година Миланског едикта: зборник радова. - Ниш : Правни факултет Универзитета, 2013. - Стр. 131-152.

Овај коауторски рад посвећен је судском остваривању права на деобу сувласничке ствари. Ауторке су указале да се деоба сувласништва среће се у свим правним системима и у свим породицама права, те да је сваки законодавац, у суштини, имао је исти задатак – да креира правни механизам који ће омогући брзу, економичну и ефикасну деобу сувласништва. Посебну пажњу посветиле су тужби за деобу сувојине у Римском праву (*actio communi dividundo*), као и њеним битним карактеристикама. Такође, указале су и на специфичности поступка по чијим се правилима водио поступак за деобу, препознајући у њима настојање римског законодавца да ублажи тешке и строге формалности карактеристичне за *legis actio per sacramento* и поступак за деобу учини ефикаснијим и бржим. Ауторке износе и аргументују став да су трагови римске *actio communi dividundo* препознатљиви и у савременим процесним системима европско-континенталног правног круга, укључујући и српски поступак за развргнуће сувласничке заједнице. Оне указују да генеза правила којима је овај поступак уређен води до аустријског *Gesetz über das gerichtliche verfahren in rechtsangelegenheiten ausser streitsachen* из 1854. године, којим је судска деоба по први пут подвргнута режиму ванпарничне процедуре.

10. *Накнада нематеријалне штете у антидискриминационим парницама - коментар судске одлуке* / Анђелија Тасић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Бр. 66 (2014), стр. 295-308.

У раду су анализиране одлуке првостепеног, другостепеног и ревизијског суда донете у парничном поступку који је спроведен по тужби због дискриминације на основу инвалидитета. Ауторка је отворила значајна питања које се тичу параметара по којима судови одлучују о постојању основа за досуђивање накнаде нематеријалне штете, као и критеријума по којима утврђују висина ове накнаде. Основна хипотеза на којој је ауторка засновала свој рад јесте да наспрам права судије на слободно судијско уверење стоји право странке на јасно и аргументовано образложење донете одлуке. Ауторка је указала и на недовољну спремност судија да досуде адекватну накнаду нематеријалне штете у случајевима дискриминације и тиме пруже сатисфакцију оштећеном лицу, чиме се обезбеђује и генерална превенција будућих аката дискриминације.

11. *Претходно испитивање тужбе (благовремено о благовремености)* / Анђелија Тасић, у: Усклађивање права Србије са правом ЕУ: тематски зборник радова / главни и одговорни уредник Мирослав Лазић. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Стр. 503-516.

Рад је посвећен претходном испитивању тужбе, као једној од радњи коју суд предузима у току припремног поступка, чији је циљ, поред осталог, да суд оцени испуњеност улова од којих зависи допуштеност пружања правне заштите. Непосредни повод за овај рад јесте одлука Основног суда у Нишу којом је тужба одбачена због

неблаговремености две године након њеног подизања, а након што је одржано 10 рочишта за главну расправу. Ауторка је анализирила овај илустративни пример и отворила питање: има ли сврхе о благовремености тужбе одлучивати неблаговремено? Да би одговорила на ово питање, ауторка је најпре анализирила законски режим припремног поступка, а затим се бавила питањем благовремености, као једне од процесних претпоставки од које зависи допуштеност пружања правне заштите. Посебну пажњу посветила је питању благовремености у случајевима преиначења тужбе, њене исправке и допуне. Указујући на појаву пропуштања судова да о процесним претпоставкама одлуче у фази припремног поступка, ауторка је апострофирала негативне последице која оваква пракса изазива с аспекта остваривања начела ефикасности и брзине у поступању и права странака на суђење у разумном року. Изнела је и аргументовала став да сам да и сама законска правила остављају суду предути рок да одлучује о испуњености појединих процесних претпоставки и предложила њихово ревидирање.

12. *Процесни положај умешача у антидискриминационим парницама* / Анђелија Тасић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Бр. 68 (2014), стр. 425-442.

Предмет анализе у овом раду јесу правила о учешћу умешача у антидискриминационим парницама садржана у општем и посебним антидискриминационим законима. У раду су целовито сагледани теоријски и практични проблеми који су везани за учешће умешача, који у домаћој литератури нису шире елборирани. Ауторка је подвргла критици постојећа законска решења и отворила питање целисходности учешћа појединих субјеката у парници у својству умешача. Резултати истраживања омогућили су да ауторка понуди корисне предлоге за уређивање овог института *de lege ferenda*.

13. *Судска заштита од дискриминације групе лица* / Анђелија Тасић, у: Правни систем и заштита од дискриминације: зборник радова. Св. 1. - Косовска Митровица : Правни факултет, 2015. - Стр. 277-290.

У овом раду ауторка се бави појединим аспектима колективне заштите права, чије регулисање представља изазов за многа савремена законодавства. Након што је пропао покушај законодавца да у Закону о парничном поступку регулише поступак за заштиту колективних права и интереса, антидискриминационо законодавство остаје ретка област у којој је судској заштити групе лица законодавац поклатио извесну пажњу. Анализа позитивноправних прописа коју је ауторка изложила у раду омогућила јој је да оцени у којој је мери законодавац успео да правила поступка прилагоди специфичностима колективне заштите од дискриминације: на који начин је уредио круг активно процесно легитимисаних субјеката, видове заштите која се може пружити и учешће трећих лица у парници. Ауторка је указала и на пропусте законодавца да на одговарајући начин регулише поједине процесне ситуације. Сумирајући своја истраживања, ауторка је понудила одговарајуће предлоге за побољшање постојећих законских решења.

14. *Забрана позивања на одговорност у антидискриминационом праву* / Анђелија Тасић, у: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2015. - Бр. 70 (2015), стр. 981-992.

Предмет овог рада јесте грађанскоправна заштита од дискриминације у случајевима позивања на одговорност, тзв. виктимизација. Сва три антидискриминациона закона – Закон о забрани дискриминације, Закон о спречавању

дискриминације особа са инвалидитетом и Закон о равноправности полова – садрже одредбу о забрани позивања на одговорност. Ауторка рада оцењује да су законска решења израз настојања законодавца да домаће антидискриминационо право усклади са решењима садржаним у антидискриминационим ЕУ директивама: Директивом ЕУ о расној једнакости и Директивом ЕУ о једнакости при запошљавању. У раду су критички анализирани домаћи законски прописи о заштити од виктимизације, са посебним освртом на проблеме који се јављају у примени правила о прерасподели терета доказивања када је у питању доказивање виктимизације. У којој мери су правила о виктимизацији усклађена са европским стандардима, а у ком делу би требало да буду другачија, јаснија или прецизнија, питања су на која овај рад нуди аргументоване одговоре.

15. *Домети декларативне заштите или да ли је допуштена тужба за негативно утврђење повреде права личности?* / Анђелија Тасић, у: Људска права – између идеала и изазова садашњости: зборник радова. - Косовска Митровица : Правни факултет, 2016. - Стр. 165-176.

До доношења Закона о парничном поступку из 2011. године, предмет тужбе за утврђење могло је бити утврђење постојања, односно непостојања неког права или правног односа или истинитост, односно неистинитост неке исправе. Законом о парничном поступку из 2011. године, предмет декларативне тужбе проширен је тако што је прописана могућност да се под одређеним условима може тражити утврђивање постојања, односно непостојања чињеница, као и утврђивање повреде права личности. Овај рад ауторка је посветила тужби за утврђење повреде права личности. Њена основна теза јесте да законско решење према коме је могуће подизање тужбе за позитивно утврђење доводи у питање начело једнакости парничних странака, као један од основних постулата парничног поступка. По мишљењу ауторке, овакво законско решење, атипично за релевантна упоредна права, у неравноправан положај ставља лице које жели да докаже да другом лицу није повредило право личности. Настојећи да одговори на питање којим се процесним инструментима лице које сматра да другом лицу није повредило право личности може послужити да би заштитило своје право, ауторка анализира противтужбу и међупредлог за утврђење. Указујући на реперкусије актуелног законског решења, ауторка сагледава начин на који се ова законска аномалија може превазићи.

4.3. Друге публикације

Латинске изреке, правила и изрази из области цивилне процедуре/ уреднице Невена Петрушић, Анђелија Адамовић. Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2012. – 59 стр, 18 см. ISBN 978-86-7148-158-8

Овај рад, чије је једна од уредница др Анђелија Тасић, резултат је пројекта који су у оквиру наставе на предмету Грађанско процесно право реализовали студенти Правног факултета Универзитета у Нишу, на подстицај и уз стручну помоћ и подршку коуредница.

5. Закључно мишљење о испуњености услова за избор

Кандидаткиња др Анђелија Тасић је после избора у звање асистента, поред докторске дисертације, написала већи број радова, који су објављени у угледним домаћим правим публикацијама из категорија М44, М51, М52 и М53, међу којима су и

часописи „Facta universitatis. Series Law and Politics“, који издаје Универзитет у Нишу и „Зборник радова Правног факултета у Нишу“.

Радови кандидаткиње представљају резултат самосталних истраживања појединих правних института и феномена из домена грађанског процесног права, вансудског решавања спорова и других грана права из уже Грађанскоправне научне области. Сам избор тема којима се кандидаткиња бавила показује да прати литературу и судску праксу у домену грађанског и грађанског процесног права и да уме да препозна актуелне проблеме у теорији, законодавству и правној пракси.

Садржина радова показује да је кандидаткиња у потпуности савладала методологију научног истраживања и да је у стању да проблем целовито и темељно истражи, научно обради и на ваљан начин саопшти резултате својих истраживања. Закључци и ставови које у својим радовима износи научно су утемељени и добро аргументовани. Научни стил писања који кандидаткиња у својим радовима користи одликују јасноћа, прецизност, једноставност и концизност.

Кандидаткиња је својим радовима показала изразиту способност да на компетентан начин критички анализира позитивноправна решења у домену грађанског процесног права, које сагледава с аспекта општих процесних начела и актуелних тенденција у развоју цивилне процедуре. У својим анализама кандидаткиња ваљано елелирира процесне димензије законских решења, при чему сагледава њихов утицај на делотворност и ефикасност у пружању грађанскоправне заштите. Предлози које нуди у циљу превазилажења нормативних недостатака показују не само њено добро познавање теорије грађанског процесног права, већ и начина на који практично функционише механизам за пружање грађанскоправне заштите у постојећем друштвеном и правном контексту.

Својим радовима и учешћем на научним скуповима, кандидаткиња се афирмисала у научним и стручним круговима као научна истраживачица чији рад домаћи процесуалисти позитивно оцењују.

Кандидаткиња је стекла завидно педагошко искуству у настави на предмету Грађанско процесно право и другим предметима са Катедре за грађанскоправне науке на којима је била ангажована за извођење вежби. У досадашњем савесном, коректном и преданом наставно-педагошком раду са студентима она је испољила изразиту способност да студенте заинтересује и подстакне их на континуирани рад, да им приближи сложене правне установе и феномене и помогне им у савладавању наставног градива. Приметна су и њена настојања да у настави примењује иновативне методе рада који подстичу студенте на активно учење. Материјали за рад на вежбама које самостално припрема усклађени су са стандардима савремене дидактике. Због свега тога, у студентским анкетама о оцени наставно-педагошког рада наставника и сарадника др Анђелија Тасић редовно је добијала високе оцене. Дobar квалитет наставно-педагошког рада др Анђелије Тасић потврђује и приступно предавање из Грађанског процесног права које је одржала студентима основних студија Правног факултета у Нишу 14. новембра 2016. године, у присуству наставника на овом предмету. Садржина излагања и вешто коришће интерактивних метода учинили су да студенти са пажњом прате предавање и у њему активно учествују.

Др Анђелија Тасић пружила је значајан допринос академској и широј заједници својим ангажовањем у раду органа и тела Факултета, подстицањем и припремом студената за домаћа и међународна такмичења у знању, као и својим радом на правним клиникама.

6. Предлог за избор кандидата

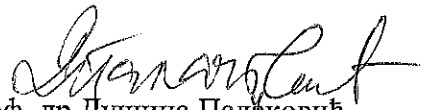
Комисија за писање извештаја за избор једног наставника у звање доцента за ужу Грађанскоправну научну област, пошто је проучила пријаву и прилоге кандидаткиње и анализирала научни и стручни рад и наставно-педагошку активност и сагледала допринос кандидаткиње др Анђелије Тасић академској и широј заједници, констатује да она испуњава све услове за избор у звање доцента прописане чл. 64. ст. 5. Закона о високом образовању, чл. 120. ст. 5. Статута Универзитета у Нишу, као и чл. 10. и 13. ст. 4. Ближих критеријума за избор у звање наставника Универзитета у Нишу, који су саставни део Правилника о поступку стицања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу.

На основу тога Комисија за писање извештаја за избор једног наставника у звање доцента за ужу Грађанскоправну научну област

ПРЕДЛАЖЕ

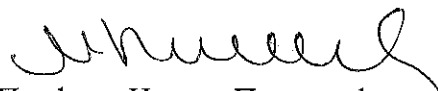
да Изборно веће Правног факултета Универзитета у Нишу УТВРДИ ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР др Анђелије Тасић у звање доцента за ужу Грађанскоправну научну област.

У Нишу, 13. 1. 2017.

Проф. др Душица Палаковић,

редовна професорка Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу

Проф. др Невена Петрушић,
редовна професорка Правног факултета
Универзитета у Нишу

Проф. др Мирослав Лазић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Нишу